

Framhald av síðu 14

Summi hildu, at prisirnir upprunliga í Rúsdrekka-søluni vóru í so lágr, men nú eru teir við politiskum tiltøkum broyttir uppattir. Hetta er ov títlig at broyta prísir út frá útviklingum innan forbrúk. Tað er hartíðigt, at prísmeikanisman verður brúkt so tilvaldarliga, nú vit hava ein nærum visundaligan møguleika at royna hesa mekanismu meira neyvt. Vónandi kann hetta prinsippið vinna frama í framtíðini.

Nógv hefur verið kjakast um, hvørt ein so høgur prísir kann elva til ólógligt virksemi, heimabryggj og smugling. Vit vita, at slíkt fer fram aðrastaðni, serliga har eitt biligt óki liggur uppatt einum dýrum.

Í hesum sambandi er eisini vert at taka við, at príslegan í Danmark, vegna EF, er fallandi, og kann hetta skapa eitt trýst hjá okkum. Kann prísirun so ikki brúkast tálmandi, setur hetta so mikið størri krøv til eitt nú upplýsing.

Eisini verður í ár og komandi ár áhugavert at fylgja, hvussu tað gongur við rúsdrekka-søkinum í teimum norðurlondum, sum nú skýja um upptøku í EF, men sum hava nøkurlunda somu skipan sum vit. Tey royna at varðveita hesar skipanir við at skjóta seg undir grein 36 í ROM-sáttmálanum um EF, sum loyvir ávisum handels-tálmningum, tá hesar eru grundarar í heilsuviðurskiftum, annars ganga EF skipanirnar sum heild imóti handilstálmningum og einkarsølum.

Í mongum londum er so sterk samantening millum rúsdrekka-sølu og peningaá hugamáli, at næstan ongur politiskar broytingar eru møgulegar. Tað kundi verið ein møguleiki við núverandi skipan, at tann privati peningaligi áhugin innan sølu verður hildin á einum lágum støði.

Annad rúsevni

Seinasta ár víðgjordi ráðið eisini aðra misnýtslu, serliga sniffing og hashnýtslu. Størri upplýsandi tiltøk hava to ikki verið sett í verk, eisini tí at ivi hefur verið um, hvørt tað er rætt, at skapa ov nógv umtalu um eitt nú sniffing.

Tittleikin av sniffing er ókendur, men sigst mest finnast millum børn. Hashnýtslan sigst vera skjótt, og tað er kent millum mong ung. Hinvegin eru framvegis bert fá, sum millum 15 ára gomul siga seg hava roynt tað. Summi siga seg vera bangin fyrri, at verður rúsdreka so dýrt, er vandi fyrri at serliga yngri fólk fara at rúsa seg við hash í staðin.

Hash er framvegis ólógligt. Rúsdrekka- og narkotikaráðið hefur ikki somu hugsan sum sumstaðni í øðrum londum, at gera hetta fritt ella lógligt. Tað fyrribyrgjandi arbeiði verður tí í hævudsheitum innan tollvaldið og politíð.

Ráðið umhugsar í ár at fara meira beinleiðis at stuðla føroyskum tilfari um hetta evni, eitt nú videobond og skrivligt tilfar.

Hugburður og fyrribyrgjandi tiltøk

Í tí nógv umrødda ritinum frá WHO »Almannaveiða á 2000« verður m.a. sagt, at kanska verður meira vert enn lóggáva um rúsdrekka er neyðugt at skapa ein hugburð millum manna, sum kann birta

uppundir, at rúsdrekka verður nýtt við máta ell sleitts ikki. Her verður sjálvandi hugsað um kunnandi og upplýsandi tiltøk.

Í 1992 er Felagskrivstovan hjá fráhaldsráðslunum farin undir eitt spennandi tiltak við tað, at settur er ein ráðgevi burturav. Tað verður sera spennandi at hoyra um, hvussu hetta arbeiði fer at ganga. Higar til hefur verið at frætta um ymiskt skrivligt tilfar og eisini um meira framkomandi tilfar innan undirvísing. Ráðið hefur áður í sínum tilmæli skotið upp, at almennur pedagogiskur ráðgevi verður settur innan misnýtsluákið. Ráðið fer helst í 1993 at koma við meira tilkiligum uppskoti í so máta. Hetta skal so ikki vera sum andsøgn í mun til ráðgevan hjá fráhaldsfelagnum, men heldur supplandi. Tað serliga við slíkum almennum ráðgevi er, at serlig atgongd til skúlarnar má fáast í lag, og skal hetta vera innbygt í starvið.

Ráðið hefur í 1992 beinleiðis og óbeinleiðis verið við til at fingið til vega kunnandi tilfar, bæði í skrivligum formi og á video. Átlanin er í ár at halda fram við hesum, og serliga fáa útbreitt slíkt tilfar, eitt nú í sambandi við Rúsdrekka-søluna. Tílikt tilfar á føroyskum hefur verið um alkohol, men sum eg nevndi áður, verða møguleiga í ár tiltøk viðvíkjandi hashupplýsing stuðlað.

Áður var Grunnurin móti alkoholmisnýtslu. Eftir at flestu almennum grunur eru avskaffaðir, er hetta vordið ein konto. Partvist hefur ráðið verið spurt til ráðs viðvíkjandi hvussu hesin peningur skal brúkast. Eftir at grunnurin sum so er farin, hava umsóknir ikki verið innkallaðar sum so av landsstýrinum, og víðgerð av møgulegum umsóknunum tí verið meira spjadd. Ráðið umhugsar at fara undir at gera meira langsíktáða átlan um hvussu hesin peningur kann nýtast.

Mesta upplýsing her er ikki so málrettað, men meira roknad mest sum til øll. Í seinastu formansrøðu nevndi eg, at vit møguleiga skuldu hugsa meira málrettað við kunning tilætlað ávisum málbólum. Umhugsad kundi verið serliga at tikið ávísar málbólkar fram hvørt ár, t.d. eitt ár verið ár fyrri børnum hjá misbrúkarum, annað árið hashnýtsluar, o.s.fr. Saman við ráðnum fyrri ferðslutrygd kundi eitt ár verið ár fyrri ferðslu og misbrúk o.s.fr.

Fjølmiðlarnir eru størsta kunnleikakelda hjá fólk. Í Føroyum eru fjølmiðlarnir, serliga bløðini, ofta hugað at nýta tilfar, sum einstaklingar ella felagsskapir lata inn, eisini kunnandi um vandarnar við rúsevnum. Hinvegin má sigast, eftir minari meting, at fjølmiðlarnir, serliga fjarsýnið, hefur ein lagnan hugburð í mun til eitt nú rúsdrekka. Tað er, sum um teir siggja tað sum eina ítrottagein, har tað ræður um at greiða frá, hvør kemur skjótast, hvussu langar raðirnar eru uttan fyrri rúsdrekka-søluna, o.s.fr. Alt í alt snýr hetta seg um her á landi at finna fornuftigar ordningar, og ein kundi í so máta ynskja sær meira seriøst tilfar í fjølmiðlunum, serliga fjarsýninum, hesum

viðvíkjandi.

Viðgerð

Ráðið hevði í sínum áiti á sinni tað aðalsjónarmið, at betri samskipan átti at vera millum víðgerðarstovnamar, at avrúsing átti at fara fram undir professionellum starvsfólki og at tað átti í framtíðini at bjóðast ein stórri vífta av víðgerðarmøguleikum, serliga ambulant. Royndir frá landsstýrinum at samskipa víðgerðina betur eru ikki eydnaðar. Hinvegin, so hefur tingið fasthildið núverandi skipan, men eisini jattað pening til teir serligu víðgerðarstovnamar sum áður. Hugsanin um betri samskipan er tí nakað fjar í løtuni.

Ymisk slag av eftirvíðgerð eru eisini fyrribyrgjandi móti afturfalli í misbrúk. Tað er tí gleðiligt, at eftirvíðgerð fer fram og eisini at onnur tiltøk, sum virka á sama hátt, eitt nú AA-fundir, er í menning. Hetta at fólk við einum problemi sjálvi gera slík tiltøk, er nakað, sum bæði innan alkoholismu og innan ymsar sjúkur, hefur vundið upp á í vestrarheiminum, og tykist at fáa alt stórri tyding.

Ein tåttur, sum aðrastaðni hefur verið umrøddur, t.d. í Danmark, er hetta, at meðan miðbrúksfyrirbæðið er sjónligt og upplagt, so standast sum heild fleiri trupulleikar av forbrúkinum hjá teimum sokallaðu vanligu forbrúkarunum enn hjá misbrúkarunum. Tað er vert at umrøða her hjá okkum, um vit eiga at hyggja tann vegin. Um nakað er at vinna við at bjóða einhvønn form fyrri víðgerð fyrri stórbrúkarar, sum ikki beinleiðis er alkoholist. Hildið verður aðrastaðni, at samfelagsliga kundi meira verið vundið við slíkum aðli.

Ein annar tåttur innan víðgerð er blandingismisbrúkið, serliga við sokallaðum nerva-blettum. Hetta er torført at koma til lívs víðgerðarlaga. Her kann nakað gerast við varni frá læknanna síðu. Harafturat kemur, at fyrri angist-sjúkur, eitt nú angistneurosi, har vanligur sissandi heilivágur hefur verið nýttur, eru nú tekin til, at annar heilivágur, serliga heilivágur móti sinnistýngd (depressjón), kann nýtast. Hesin heilivágur hefur ikki risiko fyrri tilvenjan á sama hátt sum tann reint sissandi heilivágurin.

Rúsdrekka- og narkotikaráðið

Ráðið vónar, at teir donsku gestirnir í dag kunnu verða við at ríka okkara hugburð innan hetta øki. Eisini í 1993 vónar ráðið at kunna vera við til at stuðla tiltøkum innan misbrúksókið við ráðum og meira beinleiðis, har hetta letur seg gera. Innan tað meira visundaligu síðuna vóna vit, at tann stóra norðurlandska kanningin, sum er liðugt skrivað, kann verða prentað og útgivin. Hetta er kanska meira fyrri tæy, sum meira gjølla vilja seta seg inn í drykkjuvanarnar, men kann á tann hátt vera bakgrund fyrri eini vónandi nýggjari kanning. Áðrenn tað verður aktuelt við endurskoðan av rúsdrekka-lógini.

August G. Wang
formaður

North Atlantic Marine Mammal Commission
søger chef til sit sekretariat i Tromsø, Norge

Organisationen NAMMCO er oprettet af 4 parter, Grønland, Island, Færøerne og Norge. Aftalen mellem de 4 lande blev underskrevet ved et møde i Nuuk, Grønland, i april 1992. Ved det første og stiftende møde i Tórshavn i september 1992 blev det besluttet at sekretariatet skulle ligge i Tromsø og for finansåret 1993 ville få en bevilling på 2,23 mio. DKR. Der påregnes et personale på tre heltidsansatte.

Organisationens formål er, at »bidrage til bevarelse, rationel forvaltning og forskning av maritime pattedyr i Nord Atlanten gennem regional konsultation og samarbejde«.

NAMMCO's organer, som sekretariatet skal betjene, er Rådet (Council), et antal forvaltningskomitéer (Management Committees) og videnskabskomitéen (Scientific Committee).

NAMMCO's arbejdsprog er skandnavisk og engelsk. Møder afholdes og rapporter fra møder affattes på engelsk, da NAMMCO har observatører fra andre lande og internationale organisationer. Der søges i første omgang efter en sekretær for organisationen til tiltrædelse snarest muligt.

Jobbet

Sekretærens stilling omfatter følgende områder:

- Ledelse af organisationens kontor i Tromsø
- Tilrettelæggelse af organisationens arbejde sammen med formanden for Rådet mellem møderne.
- Styling af organisationens budget
- Forberedelse og rapportering fra møder i Rådet og forvaltningskomitéerne.
- Ansættelse af andet personale sammen med formanden for Rådet.
- Andre opgaver, der pålægges Rådet.
- En højere uddannelse fra en anerkendt institution er en forudsætning.

Ansøgersprofil

- gode evner til at omgås personale og repræsentanter for de kontraherende parter. Erfaringer fra en multinational organisation er en fordel.
- God skriftlig og mundtlig fremstillings-evne på skandinavisk og engelsk.
- Kendskab til naturforvaltning en fordel.

Løn og ansættelses-vilkår

Stillingen er en åremålsansættelse på 4 år, med mulighed for forlængelse. Stillingen er indplaceret på kontorchefniveau. Løn aftales på dette niveau efter kvalifikationer. For ansatte uden for Norge vil der være mulighed for kompensation for flytteudgifter, samt ret til regelmæssig rejse til hjemland.

Ansøgning

Ansøgning med eksamensbevis og curriculum vitae, sendes til formanden for organisationen, Kjartan Hoydal, Box 64, FR-110 Tórshavn, Færøerne. Forespørgsler om jobbet kan rettes til same over fax (+) 298 14942 eller telefon (+) 298 11095.

Fristen at indsende ansøgning er 1. marts.

Tórshavn, 29. januar 1993
Føroya Landsstýri